

תורה והוראה

292

שמות תשע"ז

קוראים יקרים!

ספר שמות מוגדר כ"ספר ספר הגלות והגאולה". תחילתו בגלות בני ישראל במצרים, והמשכו בגאולתם ובתחילת בניינם כעם, עד לקבלת התורה והשראת השכינה במשכן.

גלות מצרים והגאולה ממנה תוספים מקום נכבד ביותר באמונה היהודית. בכל יום שומה עלינו לזכות את יציאת מצרים, וכך מקיימים אנו מצוות שמטרתן להזכיר לנו את אותו אירוע מכונן. כך גם עשרת הדברות נפתחות בהדגשה "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים". היחס שלנו אל הקב"ה הוא כמי שהוציאנו ממצרים – יותר ממי שברא שמים וארץ.

ברי, שהנקודה המרכזית אותה עלינו להפנים מתוך זכירת יציאתנו ממצרים, היא השגחת ה'. כפי שמלמדנו הרמב"ן, מתוך הניסים הגלויים אדם מכיר בניסים הנסתרים, שהם עיקר אמונתנו בהשגחת הקב"ה עלינו.

אולם, נראה שיש להזכיר מסר אחר, אף הוא טמון בגלות וגאולת מצרים, ואף הוא מוזכר בדברי הרמב"ן.

בסוף פרשת בא קובע הרמב"ן שהיסוד שעליו עומד עבודת האדם

מאמר השבוע משלים את סדרת המאמרים בעניין ערבות, ודן בכמה שאלות חשובות בשכיחות בתחום. האם ערב אחראי גם אם חתם ערבות טרם נוצר קשר בין המלווה ללווה? מה הדין כאשר הלווה כופר בהלוואה כליל, והערב יודע שהוא משקר? ומה הדין כאשר הלווה אינו לפנינו, ואין אנו יודעים מה היה טוען? בשאלות אלו, ועוד, נדון במאמר השבוע.

לערוב או שלא לערוב: הגדרות והלכות ערבות (3)

לאחר שהקדמנו את עיקרי היסודות של דיני ערבות, בחלק שלישי ואחרון בסדרה על הנושא ניגש לכמה שאלות קונקרטיות העשויות לעלות בהקשר לערבות. נתעסק בפרט במקרים שכיחים, כפי שניתן לראות בשאלות שהתקבלו בנושא באתרנו din.org.il. נדון אפוא במקרה בו המלווה פונה לערב כדי לגבות את החוב, כאשר יש לחשוש שמא החוב כבר נפרע. כך נדון במקרה בו המלווה הרחיב את תקופת ההלוואה: האם הערב עדיין חייב באחריות על החוב? ומהי ההלכה במקרה של ערב שחתם על ערבות טרם פניית הלווה למלווה? נדון ונעסוק בשאלות אלו, ועוד שאלות חשובות, בהמשך הדברים.

לחתום על ערבות מראש

מקובל היום שערב חותם על שטר חוב לפני שהלווה פנה למלווה. הסיבה הדבר נעשה היא כהכנה: הלווה יודע שהמלווה ידרוש ממנו כתב ערבות, והוא רוצה להיות מוכן לכך מראש. חתימה על ערבות עוד טרם נוצר קשר בין הלווה לבין המלווה עשויה ליצור בעיה הלכתית לפי כמה אחרונים, הסבורים שהמלווה היא "שליח" של הערב להלוות כסף ללווה. במילים אחרות, נחשב הדבר כאילו הערב "שולח" את המלווה להלוות את הכסף ללווה, ובתמורה על מילוי השליחות הוא מתחייב לערוב את החוב. במקום שהערב מקבל על עצמו את הערבות טרם כניסת המלווה לתמונה, וטרם נודע זהותו, לא ניתן להניח שיש כאן מעשה "שליחות".

דעה זו, הרואה את המלווה כשלוחו של הערב, מבוארת בקצות החושן (קכט, א). לדעתו, וכן לדעת עוד פוסקים (עי' שער משפט קלב, א; ערוך השולחן, חו"מ קכט, ח), על הערב להשתמש בלשון של שליחות כאשר הוא מקבל ערבות על עצמו, שכן בכך הוא ממנה את המלווה להלוות כספים ללווה. בשל טעם זה, פוסק השער משפט שקטן פסול לשמש כערב, שכן קטנים אינם ברי שליחות.

כמו כן, לפי דעות אלו אין הערב יכול לערוב ללווה עבור "כל מי שילוה לו". כיון שמדובר בגדר של שליחות, הערבות תחול רק ביחס למלווה מסוים.

אחרים חולקים על הקצות החושן, וסוברים שאין צורך במנגנון של שליחות בקבלת ערבות (עי' תומים קכט, ב; נתיבות המשפט קכט, א; ערך שי, חו"מ קלא, יד). לפי דעות אלו, אין כל פגם

וחיסרון בחתימת הערב עוד טרם ניגש הלווה למלווה בבקשת הלוואה.

כיון שמדובר בדין שיש בו ספק, כדאי להישמר מכך, ולהסדיר את עניין הערבות רק לאחר שנוצר קשר בין הלווה לבין המלווה.

האם נפרע החוב?

מה הדין כאשר המלווה מבקש לגבות את החוב מן הערב כאשר הלווה אינו בעיר, ולא ניתן להשיגו? העיקרון ההלכתי במקרים אלו הוא שהערב רשאי לטעון כל טענה שהלווה היה יכול לטעון אילו היה לפנינו: ובמקרה השכיח ביותר, טענת פרעון (שהחוב כבר נפרע). גם במקום שהערב עצמו אינו טוען טענת פרעון, בית הדין טוענים את הטענה בשמו (דין זה נקרא "טענין"). בפועל, הלכה זו תלויה בנסיבות הספציפיות של כל מקרה.

כאשר המלווה מציג שטר חוב החתום על-ידי שני עדים כשרים, הרי שאין הלווה (אילו היה לפנינו) אפשרות לטעון נגדו טענת "פרעת". השטר נחשב כשני עדים המעידים לפנינו על חוב קיים, והלווה אינו יכול להכחישם. כאשר הלווה אינו בעיר (ולא ניתן להשיגו), הערב אף הוא אינו יכול לטעון שמא הלווה פרע את החוב, ואין אנו טוענים זאת עבורו, אלא הוא חייב לשלם כדין הרגיל של חיוב ערב.

אולם, אין הדין כן במקום שאין המלווה מציג שטר החתום בעדים, אלא מדובר בשטר הכתוב בכתב-ידו של הלווה. בשטר מהסוג הזה, אילו הלווה היה לפנינו הוא כן היה נאמן לטעון טענת פרעון (שו"ע, חו"מ ס"ט, ב). משום כן, גם כאשר הלווה אינו לפנינו, בית הדין יטענו טענת פרעון לטובת הערב, ואין המלווה רשאי לגבות ממנו את החוב.

כך הדין אף במלווה שניתן "בעל-פי", דהיינו בפני עדים אך ללא כל תיעוד בכתב. גם באופן זה, הלווה (אילו היה לפנינו) רשאי לטעון נגד המלווה טענת "פרעת", וכך אנו טוענים עבור הערב. ואולם, אין זה הדין בכל מקרה דומה. במקרים בהם הלווה, אילו היה לפנינו, לא היה נאמן בטענת פרעון, אין הערב רשאי לטעון כן, ואין אנו טוענים כן עבורו. למשל, אם מת הלווה קודם שהגיע זמן הפרעון, אנו מניחים שהחוב טרם נפרע, שכן כלל הוא ש"אין אדם פורע תוך זמנו". בשל הנחה זו, אין הערב יכול להישען על טענת פרעון, אלא עליו לשלם את החוב.

ערבות כאשר הלווה מכחיש את החוב

המקרה הרגיל של תשלום ערבות הוא כאשר הלווה אינו יכול לשלם את החוב, והמלווה פונה אפוא לערב כדי לגבות את שלו. מה הדין כאשר הלווה אינו חסר אמצעים, אלא הוא פשוט מכחיש את החוב? הערב, מנגד, יודע שהחוב קיים, והוא בא ושאלתו בפיו: האם עליו לשלם את החוב כדין ערבות בכל מקום, או שמא יסוד הערבות הוא תשלום במקום שהלווה אינו יכול לשלם (או מסרב לשלם), אך לא במקום שהוא מכחיש את החוב לגמרי?

הדין בשאלה זו נפתח בדברי בעל התרומות (שער לה, ח"א, אות כו), שמתייחס (בשם תשובת ראב"י, סי' קכג) למקרה בו ישראל קיבל על עצמו ערבות לאינו-יהודי שלוח מישראל אחר, ושוב כפר הגוי בעיקר המלווה. הערב, מנגד, מודה שהלווה והוא היה ערב. בעל התרומות מניח את השאלה ב"צריך עיון".

הבית יוסף (חו"מ סימן קכט) מביא את דברי בעל התרומות, וכותב עליו שאינו יודע מה יש להסתפק בכך: בוודאי שגם במקרה הזה, על הערב לפרוע את החוב, כדין ערבות בכל מקום. לאור דבריו, כתב הרמ"א (שם, סעיף ח) שאם אמר הלווה "לא לויתי מעולם" – ובכך כמובן מודה שהוא לא פרע את החוב – חייב הערב לפרוע.

ואולם, הב"ח (שם, ס"ק ג) והש"ך (שם, ס"ק יט) כותבים שדבר זה עדיין ספק הוא, כי ייתכן שהערב לא קיבל על עצמו ערבות רק למקרים שבהם הלווה מכחיש כליל את קיום החוב (עי' גם בקצות החושן (מט, ט) שדן בחילוק אפשרי בין יהודי לבין אינו-יהודי לעניין זה; הקצה"ח דוחה

את בוראו הוא הכרת הטוב: "שאיין לנו טעם אחר ביצירה הראשונה, ואין א-ל עליון חפץ בתחוננים מלבד שידע האדם ויודה לאלוקיו שבראו". בנוסף על עצם האמונה בהשגחת הבורא, עלינו להודות לו על מה שבראנו ועל מה שמשגיח עלינו יום יום.

גלות מצרים התחילה מההיפך הגמור של מידת הכרת הטוב: "ויקם מלך חדש אשר לא ידע את יוסף". כנגד מידת פרעה, משה רבנו מגלה מעלה רבה במידה זו, עד שאינו מכה את היאור במכת דם ובמכת צפרדע מפני שהיאור הגן עליו כשהונח בתיבה בתוך היאור (שמות רבה ט, י).

לימים, יזכור משה רבנו את הטוב שקיבל בארץ מדיין, וישלח אחרים לנקום את נקמת ה' מאת המדיינים: "אינו בדין שאני מיצר למי שעשה בי טובה" (במדבר רבה כב, ד).

על מידה זו עומדת התורה כולה: "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים". כל התורה תלויה בהכרה בכך שהקב"ה גאל אותנו ממצרים, ובנה אותנו להיות לעם. כדברי הכתוב, "טוב להודות לה'" – הטוב האמיתי גלום באותה מידה של הכרת הטוב וההודאה עליו.

בכדי להגיע למידת הכרת הטוב כלפי הקב"ה, עלינו להפנים את מידת הכרת הטוב כלפי הזולת – להכיר בטובתם של כל מי שמטיב עמנו, ולהודות על כך בכנות. ויה"ר שמתוך הודאה על "אמונתך בלילות", נזכה בקרוב "להגיד בבוקר חסדך".

מי שאומר, "וסיים ש"צריך להתיישב בדין". הרמ"א מוסיף על כך וכותב שהסיבה שצריך "להתיישב בדין" היא משום ש"יש חולקים בזה" (עי' גם בסמ"ע, ס"ק ז).

כמה אחרונים, ובראשם שו"ת חכם צבי (סימן נא; הובאו דברי על-ידי רבי עקיבא איגר ובפתחי תשובה), נוקטים שהערב יכול אפוא פטור את עצמו מתשלום, על-פי הדעה הסוברת שבאופן זה אינו חייב לשלם.

הרב מנדל שפרן שליט"א מוסיף שכך הדין אף במקום שהערב נותן את הסכמתו להרחבת הזמן: גם כאשר הוא מסכים לכך, לפי שיטה זו אחריותו לפרעון החוב תמה בהגעת זמן הפרעון. כדי שיהיה אחראי גם לאחר מכן, יש צורך בקניין חדש, כדין "ערב לאחר מתן המעות".

יש לציין שכל האמור בפרק זה נוגע דווקא בערב רגיל, ולא בערב קבלן. ביחס לקבלן, הרי שהקבלן מקבל על עצמו את אותו המעמד כלוה עצמו. משום כן, הרחבת הזמן אינה פוטרת אותו מאחריות, גם אם הוא מזהיר את המלווה לגבות את חובו בזמן.

סיכום

לאורך שלשה מאמרים, ניסינו לשרטט את יסודות חיוב ערבות, ולציין את ההלכות החשובות ואלו הנוגעות לנסיבות שיחות. כמו שדיני ערבות רחבים הרבה יותר ממה שניתן לכתוב במספר מאמרים, והם ממלאים ספרות תורנית ענפה.

כלל העולה מתוך הדברים הוא שיש להיזהר לפרט ולפרש את התנאים ככל שניתן – עצה טובה בכל עסקה פיננסית – על אף שכמובן ישנם אירועים ונסיבות שקשה לצפות מראש.

בד בבד עם זה, יש להדגיש שכאשר אדם נעשה ערב קבלן, שניתן ליצור על ידי חתימה פשוטה של "שם] ערב קבלן" בסוף שטר החוב, די בכך כדי להגן על המלווה במרביתם של מקרים בהם המלווה אינו משלם.

בתוקף את החילוק, וסבור שאין לחלק ביניהם). לעניין הלכה זו אין הבדל בין ערב רגיל לבין ערב קבלן. אם המלווה רוצה לוודא את אחריותו של הערב גם במקרים בהם המלווה מכחיש את החוב לגמרי, עליו לציין זאת במפורש בשטר החתום על-ידי הערב.

ערבות לאחר הרחבת זמן הפרעון

כתב הטור (ח"מ סיק קלא) "כתב עוד הרמב"ן בתשובה: ערב שבא למלוה בזמנו, והתרה בו בפני עדים שיתבע ממונו מהלוה, ואם לאו שיפטר מהערבות – ולא רצה המלוה, והאריך הזמן ללוה – אין הערב נפטר בכך... ואפילו היו נכסים ידועים ללוה, והערב אומר למלוה רד עם הלוה לדין וגבה חובך מנכסים הללו, והאריך הזמן ללוה, ובינתים נשתדפו הנכסים – גובה מהערב"

שני חידושים עולים מדברי הרמב"ן. האחד, שהרחבת זמן הפרעון על-ידי המלווה אינו משפיע על אחריות הערב על החוב. השני, שגם במקום שהערב היה מודע להרחבת הזמן, ואף הזהיר את המלווה שלא ירחיב את הזמן אלא יגבה את החוב מיד – עדיין הוא נשאר אחראי על החוב.

הבית יוסף מביע תמיהה על דברי הרמב"ן: "בעיני עניות דעתי יפלא למה לא יועיל לערב טענת 'ערבותי לא היה אלא לזמן, והואיל ובאותו זמן היית יכול לגבות חובך ולא גבית, את הוא דאפסדת אנפשיך". כלומר, הרי אם המלווה הרחיב את זמן הפרעון, ועוד עשה כן שלא כעצתו של הערב, למה על הערב לישא באחריות?

לנוכח תמיהה זו, מציע הבית יוסף שמא תשובת הרמב"ן המובאת בטור אינה נאמנה, ואינה מדברי הרמב"ן. אולם, התשובה נמצאת בספר התרומות (שער לה, סימן יג וסימן מד), בשם הרמב"ן.

בשולחן ערוך (חושן משפט קלא, ד) הביא את הלכת הרמב"ן בשם "יש

שו"ת הלכתי

מתוך השאלות שנשאלו באתר האינטרנט din.org.il בשבוע האחרון

הגיגת חג המולד - בחוקותיהם לא תלכו

שאלה:

יש בחור רוסי שאומר שברוסיה היו חוגגים חג המולד (בלי העץ, הכנסיה וכו' רק מוזיקה ושתיה וכו'). הוא טוען ש70 שנה - לפני נפילת הקומוניזם - היה אסור לחגוג דברים הקשורים לדת. האם זה נקרא עבודה זרה ממש אם ילך לסבתא שלו לשתות וודקה לחגוג? האם זה איסור גמור?

תשובה:

שלום רב

נראה שהשתתפות במסיבת חג המולד יש בה משום בחוקותיהם לא תלכו. כך עולה מדברי האגרות משה (או"ח ח"ה סי' כ'). אולם מסיבה חילונית לגמרי לכבוד השנה החדשה שעניינה עסקים וכו' שמתחדשים בשנה החדשה, יתכן שאין בה איסור זה, אבל שומר נפשו ירחק מכל סממני חגא של גויים.

האם מותר להנוט את הנפטרים

שאלה:

שאלה ראשונה: מדוע יעקב נחנט, הרי ידוע שאין רימה שולטת בצדיקים ושצדיקים במיתתם קרואים חיים, אם כן מה היה צורך בחניטה זו ומדוע יוסף לא התנגד?

שאלה שניה: נראה לכאורה שמדובר בחילול של כבוד הנפטר?! שכן חניטה מתבצעת באמצעות הוצאת אברים וחלקים פנימיים מסוימים מהגופה על מנת לשמרה שלמה...לנוכח זאת מה צד לומר כי לא חולל כבוד המת במקרה פרשת ויחי?

שאלה שלישית: בכל מקרה האם יוסק מפרשת ויחי או בכלל כי היום (באופן תיאורטי כמובן) יש היתר עפ"י היהדות לחנוט נפטר מישראל? אשמח לקבל לשאלות הנ"ל תשובה עם מקורות ככל שישנם...תודה

תשובה:

שלום רב,

א. האור החיים במקום (בראשית פרק נ' פסוק ב') עומד על שאלתך הרי גם בלא החניטה ודאי יעקב אבינו לא היה מסריח, וכך כתב: "עשה כן יוסף משום כבוד אביו כי כן משפט הנכבדים ומכל שכן גדולי המלכות, או כדי שלא יטעו בו כשלא יחנטוהו שלא מת או שמת ולא הסריח ויעשוהו אלוה כי הוא פלא בעמים המזוהמים וסובב לבלתי יעלהו לארץ קבורתו, ואם לא היה טעמים הנזכרים הדבר פשוט כי בלא חניטה לא היה מסריח". אפשרויות נוספת מעלה האור החיים להסביר, או שהמאכל שבמעיים היה מסריח גם בצדיקים, ואת זאת רצה יוסף למנוע. או שיוסף לא ידע שצדיקים אינם מסריחים ולכן ציווה לחנוט את אביו.

ב. בשו"ת חתם סופר (יו"ד סי' שלו) דן בענין ביזוי המת, ושם העלה את הנושא של החניטה שעשה יוסף ליעקב. והביא מספר לקט הקמח על המשניות פסחים סוף פרק ה' "שחלילה לא פתחו בטן יעקב ולא הוציאו בני מעיו אלא דרך טבורו הכניסו האפרסמון דרך פיו של מת א"א דמשתמ נסתם הפה ונפתח הטבור כמו שהיה במעי אמו (נקב קטן כחוט השערה) ושם הכניסו הרופאים האפרסמון ע"ש שסיים דבר זה נודע לבני יעקב לא לזולתם לכן אין רופאי אומות העולם יודעים לעשות כן למלכהם".

אולם החת"ס כתב שזה דוחק, והביא ראייה שיעקב אבינו התנקה לגמרי לפני פטירתו, לכן יכלו לחנוט אותו. ועיקר חששו היה שמא יקברו אותו במצרים תחילה ואז לא יכלו להעלות אותו בשלמותו. ראה מה שכתב שם. אגב, ראה ברש"י במקום שכתב על החניטה, ענייני מרקחת ובשמים.

ג. מדברי החתם סופר הנ"ל עולה, שחניטה רגילה שבה מוציאים את האברים הפנימיים אסור לעשות. אולם בשו"ת נודע ביהודה (תניינא יו"ד סי' רי) דן האם מותר לעשות ניתוח שלאחר המות כדי ללמוד ממנו רפואה. והמתיר רצה לדמות את זה לחניטה שמאחר שעשו זאת לכבוד המת מותר. הנודע ביהודה חולק עליו ואוסר. אולם על החניטה הוא כותב שלא ניתן ללמוד ממנו משום שזה נעשה לצורך כבוד המת. משמע שמותר לחנוט גם היום. [אולם ראוי לציין, כי לכאורה הכבוד הזה שייך יותר בזמנם שכך היו עושים המלכים וחשובים. אולם היום אין זה כבוד כלל, ובפרט שצדיקים לקברו מיד ולא ממתינים כל כך הרבה זמן כמו שהמתינו עד שקברו את יעקב אבינו.

בקבוק שתיה סגור תחת המיטה

שאלה:

שאלה לכבוד הרבנים:

בקבוק שתיה סגור נשכח תחת המיטה במשך לילה שישנו עליה, האם מותר להשתמש במשקה. תודה

תשובה:

יש מקילים בעניינים אילו ומתירים לאכול אוכל שנשאר תחת המטה, בעיקר כשהרצפה של הבית מרוצפת. אמנם יש מחמירים משום שהגר"א החמיר מאוד בעניינים אילו.

מקורות:

כתב הטור והשו"ע ב"ד סימן קט"ז שצריך לזהר שלא ליתן תבשיל תחת המטה. ועיין בב"י שהביא שהרמב"ם כתב שהטעם הוא משום שחוששים

שיפול לתוכו דבר שמזיק ולא יראהו. ולפ"ז אם התבשיל מכוסה שאין חוששין לנפילה מותר. אמנם כתב הב"י בשם הר"ן שהאיסור הוא משום רוח רעה. ולפ"ז אפילו אם התבשיל מחופה בכלי ברזל נמי אסור וכן פסקו הב"י והש"ך. (ולדעת הדרישה במטה שיושנים עליו גם הרמב"ם מסכים שאסור משום רוח רעה.

אמנם כמה צדדים להקל דעיין בכף החיים שי"א שאם תחת המטה יש רצפה מרוצפת מותר שלא אסרו רק במניחו ע"ד הארץ ויש אוסרין בכל גונא. עיין בפתחי תשובה סק"ד בשם השב"י שכל האיסור הוא לכתחילה אבל בדיעבד אם היו אוכלין תחת המטה יכול לאוכלו, ועיין ביד אפרים שהביא דבריו והוכיח כן מזה שלא אסרו לת"ח לאכול אצל ע"ה רק משום שמא יאכילנו דבר שאינו מתוקן לא משום דבר זה עכ"ד [ולא הבנתי ראייתו דדלמא זהו נמי בכלל דבר שאינו מתוקן שחששו שהע"ה יאכילנו] ועי"ש בפתחי תשובה שדעת הגר"א להחמיר בזה אפילו בדיעבד ועיין בערוה"ש סי"א שכתב דעכשיו אין נזהרין בזה ושומר פתאים ה' ע"כ וכ"כ הפתחי תשובה סק"ה בשם הבינת אדם שעכשיו נהגו להקל. היוצא מדברינו שהרבה נוהגים להקל בעניינים אילו והמחמיר כדעת הגר"א תבוא עליו ברכה.

חימום לחם על קמין בשבת

שאלה:

נשאלתי אודות תנור חימום (מסוג קמין עם עצים) ורוצים להניח עליו לחם בשבת אם מותר והנה מצד מיחזי כמבשל אין כאן כיון שאין זו דרך בישול וכמ"ש מרן ברנ"ג ס"ה אך מה שנסתפקתי אם יש לחשוש שמא יחתה (ואף שמרן שם לא חשש אפשר שזה משום שהוא ע"ג קדירה והו"ל ככירה גרופה) או שכל שאינו דרך בישול אף לשמא יחתה לא חוששים ועוד שי"ל שלחם חשוב מצור"ל ע"פ מ"ש דכל מידי דאית ביה מיחא מצור"ל אם אפשר תשובה בזה ותומ"ר.

תשובה:

שלום רב

במשנה ברורה שם ס"ק קג מביא את דברי המגן אברהם שכתב שאין היתר לחמם מאכלים על תנור בית החורף אלא רק לסמוך אליו, למרות שמן הסתם לא היה דרכם לבשל שם, אלא אולי לחמם מעט את המאכלים המבושלים בשבת, אינני יודע אם זו ראייה ברורה, כי באמת לא ברור לי די הצורך למה היה משמש אותו תנור, אף שברור לי שעיקרו היה לחימום הבית. על כל פנים, ברור שהגדר של מיחזי כמבשל אינו ממש כפשוטו, שהרי גם על בלע"ך אין דרך לבשל, ובודאי לא על פלטה חשמלית, ואעפ"כ אסרו בבלע"ך ולרוב הפוסקים גם פלטה [למעט שיטת הגר"ע יוסף זצ"ל וספקו של האגרות משה בענין], לכן נראה שכיון שעצים הוא דרך הבישול הרגילה, לא ניתן להקל בזה בגלל הכנסתם לקמין, אבל אינני יודע ברור. מפשטות הסוגיות נראה שבמצטמק ורע לו אין כל חשש של שמא יחתה, וכל האיסור הוא רק משום מיחזי כמבשל.

חציצה בטבילה בדבר העשוי לנוי

שאלה:

שלום עליכם. רציתי לשאול מה הדין שאדם שהוא מתגייר בזמן הטבילה אז אם הוא טבל עם שיניים תותבות זה חציצה או משהוא מעכב? תטבילה?

תשובה:

שלום רב

יש חובה להסיר את השיניים התותבות בזמן הטבילה, אף שלא צריך שיכנסו מים לפה, מכל מקום צריך שיהיה המקום ראוי לביאת מים. לגבי השאלה האם הדבר חוצץ בדיעבד, לכאורה יש בכך מחלוקת ראשונים, בדבר העשוי לנוי אך יש בו ממשות אם הוא חוצץ או לא, ולכן למעשה יש להחמיר ולטבול שוב, אף שבשעת הדחק היה מקום להקל בזה. חשוב מאוד שהגיור יהיה לכל הדעות. שתלים הקבועים בפה אינם חוצצים כמובן, רק שיניים שמסירים אותן בלילה.